

הלכות יום טוב תצח-תצט

מערב יו"ט^ד רשנא לא יכסה דם המחוויי בכיסוי ונמצא מורה ביו"ט שלא לצורך^ה ואין צורך לומר שאסור לכסות את כל דם התערוכת שהרי בוראי הוא מורה שלא לצורך^ה:

לז' שהט היה ועוף בערב יו"ט ולא כיסה דמם אסור לכסותם ביו"ט^ה אפילו בעפר מוכן^ה שהרי אף אם לא יכסה יהא מותר לאכלם ביו"ט^ה ונמצא מורה שלא לצורך יו"ט^ה מה שהיה אפשר לעשותה מערב יו"ט^ה:

לח' השוחט היה ועוף ביו"ט על גבי קרקע קשה ושכח ולא נתן עפר תיחוח למטה אע"פ שבחול צריך לגרום את הדם וליתנו על עפר תיחוח ולכסותו כמ"ש ביו"ד סי' כ"ה^ה מכל מקום ביו"ט אין לעשות כן אם נתייבש הדם קצת לפי שיש בכאן מלאכה גמורה^ה שנחשב גבשושת מעל הארץ^ה ובשבת חייב משום בונה כמו שנתבאר בסי' ע"ב^ה:

תצט ריח הפשט ומליגה ומליחה ביום טוב וכו' י"ג סעיפים:

א' אין מרגילין ביו"ט^ה כיצד הוא המרגיל זה המפשט את העור מרגילה^ה כלפי ראשה^ה ומוציא כל העור של הגוף שלם כדי לעשות ממנו נאד^ה שנמצא שמורה ביו"ט שלא

קונטרס אחרון

בו, דאם לא כן אין צריך כיסוי כלל כמו שכתוב ביו"ד סי' כ"ח סעיף י"ג, ומשנה שלימה שנינו בפרק ד' ^ה דמסכת מקואות נפל לתוכו יין ושינו מקצת מראיו, עיין שם דמוכה אפילו לה בלה אינו מתערב בשוה בכל החלקים מהתערובת אלא יש במקום אחד יותר מבמקום אחר באותו תערובה, ולכן במקום אחד יש בו מראה אדמומיות ובמקום אחד אין בו, ולכן אסור לכסות אפילו בדקריה אחת, כיון שאנו רואים דם הבהמה כאילו הוא מים, אם כן שמא יי"א הכיסוי במקום שאין בו מראה דם היתה והעוף, ונמצא טרה ביו"ט ולא קיים שום מצוה, והו כוונת רש"ל ^ה.

ומה שהקשה הט"ז מענין ביטול בששים ^ה, לא קשה מידי, דודאי מתערב בכל התערובת ואין משהו מהתערובת שלא יהא בו משהו מהדבר שנתערב, דבלה יש בילה כמ"ש בפרק קמא דר"ה ^ה ולכן נתבטל בס', אבל מכל מקום אין כל חלקי התערובת שוין, דבמקום שנפל דבר שנתערב שם באותו חלק ממש וסמוך לז' נרגש יותר דבר שנתערב מבחלקים אחרים, הן במראיתו וכמ"ש במשנה דמקואות, והן בטעמו. ומכל מקום כיון דגם בחלקים אחרים בכל משהו מהם יש גם כן משהו מן דבר שנתערב, לכן אם יש ס' פעמים כמותו נתבטל טעמו מהמת עצום מיעוטו וקלישתו אפילו באותו חלק שנתערב שם תחלה, מהמת שהולך ומתפשט משם לחלקים אחרים רבים כל כך ^ה:

- ריז** רמב"ם פ"ג ה"ב שו"ע שם.
ריח רש"ל שם. ונתבאר בקו"א ס"ק ו.
ריט שבוה מורה אף רמ"ז שם.
רכ ונחא ה', מו"כ. מור ושוע' ס"ב.
רכא רשב"א ת, ב ד"ה והא דאמרינן כי ה"ה אתי: ובעובדת הקדוש שקרב ב ס"ב מ"א סק"ט.
רכב רש"י שם ד"ה אין. מ"א שם.
רכג רשב"א שם ד"ה אתי.
רכד רש"י שם. לבוש ס"ב. וראה גם לקמן סי' תקנ"ו ס"ז (לענין עושה שנילושה בערב יו"ט).
רכה סעיף ו.

ציונים לקונטרס אחרון

- קג' שמוה שלח בלח בטל בס' רואים שנתערבו לגמר ולא חוששים שנשאר במקום אחד האיסור בפ"ע.
 קד' יג, סעי"ב ובש"י שם ר"ה חוץ.
 קה' ראה לעיל סי' תמו סכ"ב. סי' תסז סמ"ו.

קא משנה ד. טור ושוע' יו"ד סי' ר"א סכ"ו.
 קב ביש"ש פ"א סוס"י כג (שכתב הטעם האמור כאן בפנים).

הלכות יום טוב תצמ

לצורך היום¹ ויש אומרים² דאינו אסור אלא להוציא כל הבשר מהגל אחד כדי שיוציא כל העור שלם כלי שום קרע שמורה בהפשט זו מורה גדול שלא לצורך יו"ט ויש להחמיר בסברא הראשונה³:

ב אסור למלוג כל הבחמה⁴ כדי להפשיטה על ידי כך⁵ מפני שקל יותר להפשיט מלמלוג⁶ ואפילו למלוג הנדי כדי לאכלו בעורו אסור⁷ מפני שנראה יותר כמעשה חלוי⁸ במליגה מבהפשט אבל עוף שאי אפשר להפשיטו מותר למולגו ולהכהב כל גופו⁹ וכן מותר למלוג הראש והגלים אפילו של בהמה¹⁰ כמו שיתבאר בס"ת¹¹ תק"ט:

ג בהמה שנשחטה ביום טוב¹² מותר למלטל עורה מהמה לצל¹³ אף על פי שאין עליה בשר¹⁴ ומותר ליתנה במקום דריסת הרגלים¹⁵ שלא יפסד העור שאם לא נתיר לו ימנע מלשחוט¹⁶ ונמצא מעט בשמחת יו"ט¹⁷ אבל אסור להגביה העור לשומחה על גבי יתרות¹⁸ מפני שניכר הרבר שאינו עושה אלא לצורך העור ואם נתיר לו זה יתיר לעצמו לעשות ג"כ שאר צרכי העור והיינו מליחה ועיבוד¹⁹ ולא התירו אלא ליתנה במקום דריסת הרגלים שאין ניכר שהתירו לו משום צורך העור בלבד אלא מפני שראוי ליטש עליה²⁰:

ד ואין מולחין על גבי העור בשר לקדרה²¹ אפילו אם הוא מונח כשפגע שאין בו איסור משום מליח על גבי כלי שאינו מנוקב²² אעפ"כ אסור מפני שצריך למלוהו היטב ונמצא מעבר מליח²³ אבל מותר למלוה עליו בשר מליחה קלה כדרך שגולחין לצל²⁴ שיתן המלה מעט בו והצלי אין צריך מליחה²⁵ כמ"ש ב"ד²⁶ ס' ע"ג²⁷ ומותר להערים ולמלוח כאן בשר מעט וכאן בשר מעט עד שימלח את כולה²⁸:

ה כמה דברים אמורים כשנשחטה ביו"ט שאם לא יתירו לו לעשות כן ימנע מלשחוט אבל אם נשחטה בערב יו"ט²⁹ אפילו הופשטה ביו"ט³⁰ אסור למלטל את העור וליתנו במקום דריסת הרגלים וכן אסור למלוה עליו בשר אפילו מליחה קלה דאף אם נאסור לו לא ימנע מלשחוט בערב יו"ט דהרי יכול להפשיטה ולעשות כל צרכי העור בערב יו"ט³¹

כא לבוש שם, ישיש שם, מ"א שם, וראה גם לעיל ס' תצו סכ"ט לקמן ס' תקטו ס"א, וראה מ"מ וצוינים.

כב ח"א סק"ג.

כג וגורא שם יא, הע"ב (לענין הלבים) מ"א שם.

כד נגרא שם ורש"י ד"ה התם, מ"א שם.

כה אבי בגדא יא, א, מ"א סק"ד.

כו ח"א שם, וכמבואר בשולחן יו"ד ס' סט סמ"ג.

כז לבוש פ"ג מ"א שם, וכתלעיל ס' שבא ס"ב, שגלחת העור הוא מצרכי העיבוד שהוא מאבות מלאכות.

כח ברייתא שם, מור וש"ע פ"ג, וראה קולא ס"ג ג' (ד"ה הנה הנצ"א), שמומכים על זה גם במצנני.

כט תוס' שם ד"ה וש"ע, מ"א שם.

ל ס"א, ראה רמ"א שם ס"ב (שהנהגה לצלוחו קצת), פסקי אדה"ז ע' 65.

לא וירשמי פ"א ה"ג, ר"ף (ה, ב), החב"ט פ"ג ה"ה, ר"א שם פ"א ס' מן, מור וש"ע שם.

לב נחדא יא, ב, מור וש"ע פ"ג.

לג ב"י ד"ה וגורא, ממשננות הוד"ש פ"א ס' יז, וטור, מ"א פ"ג ה"ד, בשם הרשב"א בעגברת הקדש ש"א ס' יא.

לד ב"ח פ"ג ד"ה ומ"ש אבל, מ"א שם, וראה גם לעיל ס' תצו סכ"א, לקמן ס' תקיח ס"א.

ה רמב"ם פ"ג ה"ג, ב"י מרד"ה אין, לבוש סוף ס"א, ב"ח ריש ס"ה, מ"ז ס"ק א.

ו רמב"ם שם ש"ע ס"א.

ז ב"ח ריש ס"ה, מ"א סק"א, ט"ז שם.

ח בה"ג ח"ה י"ט ל"ב, ב, תוס' ל"ד, א ד"ה מולחין, ר"א ש"ס פ"ד ס' מן, מור וש"ע ס"ב.

ט לבוש ס"ב.

י תוס' ור"ש שם, לבוש שם.

יא ר"א שם שם, מור לגריסת הוש"ד בש"ש פ"ד ס' כא, ב"ח ס"ב, אחרונים, מ"א סק"ב, מ"ז סק"ב.

יב מ"מ פ"ג ה"ז, בשם הרשב"א בעגברת הקדש ש"ב ס' ג.

יג הגהת סמ"ק ס' קעד (ע' קסה), הובא בב"ח שם, מ"ז שם, מ"א שם.

יד ברייתא ל"ד, א.

טו מנע"ב.

טז חשונה יא, א כבית הלל, מור וש"ע ס"ג.

יז ישיש פ"א ס' לא, מ"א סק"ג, ודיינו אף שהוא לח ואינו ראוי לישבה ויש לו דין מוקפה כדלקמן ס"ח.

יח משנה שם כבית הלל, מור וש"ע שם, מוש"כ כשיש עליה אבר אחד, העור בכל אצלו ואינו מוקפה, כדלעיל ס' תצו ס"ג.

יט משנה שם כבית הלל, מור וש"ע שם.

כ קולא שם יא, ב, לבוש ס"ג.

מה הלכות יום טוב תצט

אבל אם נשחטה סמוך לחשכה שלא היה שהות להפשיטה קודם יו"ט מותר¹ למלמל העור מהמה לצל וליתנו במקום דריסת הרגלים ולמלוח עליו מליחה קלה כדי שלא יפסד העור אבל אם יודע בודאי שלא יפסד העור אסור אפילו למלמלו מהמה לצל² ואפילו נשחטה ביו"ט:

ז בגליות שעושים שני ימים טובים מספק הרי יו"ט ראשון נחשב לחול לגבי יו"ט שני לפיכך אם נשחטה ביו"ט ראשון דינה כאלו נשחטה בערב יו"ט³ לענין מלמול העור ומליחתו:

ז נצות של עוף הזן מוקצים שהרי אינן ראויים לכולם ולפיכך אין למלמלם ביו"ט⁴ אלא א"כ נשחט העוף ביו"ט דאו התירו למלמלן להצניען כדי שלא ימנע מלשחוטם⁵:

ח עור שהופשט מערב יו"ט דינו כמו בשבת שאם הוא לח אסור למלמלו לפי שאינו ראוי לשיבה ואם הוא יבש מותר למלמלו⁶ כמ"ש בסי' ש"ח⁷ אבל אם הופשט ביו"ט אם הוא לח מותר למלמלו מהמה לצל כדי שלא יסריח כמו שנתבאר⁸ ואם הוא יבש לדברי האוסרים נולד ביו"ט אסור למלמלו⁹ דאתמול היה מפל לבהמה ונחשב כבהמה עצמה ועכשיו הוא כלי בפני עצמו¹⁰ והרי זה נולד וכבר נתבאר בסי' תצ"ה¹¹ דיש להחמיר בנולד עצמו:

ט אע"פ שאין עיבוד באוכלין כמו שנתבאר בסי' שכ"א¹² מכל מקום דבר שאינו אוכל נגמור כגון חלבים המולחן חייב משום מעבד¹³ לפיכך אין מולחין את החלבים¹⁴ ביו"ט אפילו נשחטה הבהמה ביו"ט¹⁵ שהרי הם אסורים באכילה ונמצא עושה מלאכה שלא לצורך יום טוב¹⁶ ואסור למלוח עליהם בשר באויר¹⁷ בענין שאינו נוגע בהם כדי שיפול המלח גם עליהם ואפילו מליחה קלה אסור למלוח עליהם משום דחלבים די להם כמליחה מועטת ונמצא דהרי הוא כמעבד¹⁸:

י וכן אין מהפכין את החלבים¹⁹ ואין שומחין אותן באויר על גבי יתדות²⁰ כדי שלא יסריחין²¹ אפילו נשחטה הבהמה ביו"ט²² ואין מתירין לו כדי שלא ימנע מלשחוט לפי שהדבר ניכר שעושה כן לצורך החלבים ואם נתיר לו לעשות כן אף הוא יתיר לעצמו לעשות שאר צרכי החלבים דהיינו למולחין²³ אבל מותר למלמלן מהמה לצל²⁴ כדי שלא

לה מ"א סי' תצז סק"י (וכאן סק"ה מתתקפ).
 לו מ"א סוף סק"ג.
 לז הלכות ונתנו מהר"ש סי' שצג. מהר"ד הל' יו"ט (ע' קעט). ח"א סי' תקט סק"ב (לענין שפור שניקים. וכאן סק"ה הביא משי"ת מהר"ל סי' סט שמתתקפ). וראה גם לקצת שם סוף ס"א.
 לח ח"א סק"ג. וראה לעיל סי' שס"ג (במומגר).
 לט מרדכי רמב"רנו בהגהת. [רמ"א ס"ג. וראה ק"א ס"ק א (המשע שחתירו בזה אף דלא חזי למנא עלייהו).
 מ ר"ת תבוס' שכתב נמ, א מר"ה מונקין. ר"ן ביצה (ה, א) ד"ה מתני' אין, ב"י ד"ה והקשה בשם הרא"ש. מ"א סוף סק"ב.
 נא דעה רא' שכמסקינן נה.
 נב מסק"ג.
 נג מ"א שם.
 נד כדלקמן סי' תקא ספ"ו (לענין קליפות) וש"ג. וראה מ"ב וציונים.
 מה סוף ס"ג.

מו סוף ב.
 מז ד"ו (ה, ב) ד"ה אין. מ"א סק"ג. וראה גם מנחות כא.
 מו מ"א ורש"י ד"ה תקריב. מ"ב וציונים.
 מח גמרא [ברייתא] יא, א. מור ושילע ס"ד.
 מט רש"י שם ד"ה אין. מור ושילע שם.
 נ רמב"ם פ"ג דה"ה.
 נא ראה מ"ב וציונים.
 נב מור ושילע שם.
 נג מור ושילע סק"ה. וראה ק"א ס"ק ג (ד"ה תנת הנמ"א) שמתוכים על מנע זה.
 נד גמרא [ברייתא יא, א]. מור ושילע ס"ד.
 נה ברייתא שם כת"ק. כאיכא דאמרי בגמרא שם דאין הלכה כרבי יהושע. מור ושילע שם.
 נו גמרא שם רע"ב.
 נז רש"י שם. מור ושילע שם.
 נח גמרא שם. מ"ו סק"ד. מ"א סק"ה.
 נט מ"א ס"ק ג (לענין עור). וראה ק"א סוף ס"ק א.

הלכות יום טוב תצמ

ממ

יסריחו או להצניען בשביל שלא יאבדו שאם לא תתיר לו ימנע ולא ישחוט כלל¹ וכוין שאין מתירין לו (א) אלא מלמול בעלמא ואין מתירין לו לשטחן באייר אין הוששים שמא יתירו לעצמו אף מליחה אבל אם הן מונחים בצל במקום המשחמר אסור לטלטל לדברי האוסרים נולד ביו"ט² שהרי אתמול היו מחוברים ומפלים לגבי הבחמה ונחשבים כבחמה עצמה ועכשו אינן ראויים ועומדים אלא להדלקה והרי זה נולד³:

יא כמה דברים אמורים כשנשחטה ביו"ט אבל אם נשחטה מערב יו"ט מותר לטלטל החלבים ביו"ט⁴ (ב) אם לא הקצה אותם לסחורה⁵ שהרי מאתמול הן עומדים

קונטרס אחרון

(א) אלא מלמול בעלמא כו'. כן⁶ מוכרח לדעת המג"א⁷ שמתיר לטלטל סופן משום תחילתן, ובגמרא⁸ אמרין דלא מהני סברא זו אלא גבי עור דחזי למיזג עלייהו ולא מוכחא מילתא, וכמ"ש המג"א בס"ק ג'⁹. וכן צריך לומר לדעת המרדכי¹⁰ ורמ"א¹¹ שמתירין לטלטל נגזות להצניען אף על גב דלא חזי למיזג עלייהו. ועל כרחק צריך לומר דלא מצריכים דבר זה¹² אלא כשמתירין לו שום עסק, כגון לשטחן באייר או להפכן וכן ליתן העור לפני הדורסן, אבל בטלטול בעלמא דשריני ליה לא אתי למשרי שום עסק גמור דהיינו מליחה. ובוהו נסתלקה תמיחה הפרי הדש¹³ על המרדכי ורמ"א ז"ל, ולפי זה לטלטל מחמה לצל¹⁴ נמי שרי כמו שכתב המג"א בס"ק ג' בשם רש"ל¹⁵, ובסי' ש"ח¹⁶ נתבאר דשלא יאבדו דמי למחמה לצל עיין שם:

(ב) אם לא הקצה כו'. כן¹⁷ כתב הט"ז¹⁸ לפי שיטתו כשנשחטה ביו"ט, אבל לשיטת המג"א¹⁹ דלא שרי לטלטל אלא להצניע א"כ אפשר דאפילו הקצה לסחורה שרי להצניע²⁰, דאם לא כן מיימנע ולא שחטיט אם אינו צריך לו להדלקה אלא לסחורה, דהא אפילו להפסד מועט חששו כגון נצות של תרנגולים דשרי לטלטל כרי שלא ימנע מלשחוט²¹. ולכן לא העתקתי דבריו²² אלא כשנשחטה מערב יו"ט, דאז אסור לטלטלם אם הקצם לסחורה אפילו להמתירין מוקצה ביו"ט²³. כיון שאין עליהם תורת כלי כלל, וגם מקפיד מלהדליקם ביו"ט²⁴, א"כ הרי הם כנאבים ולבינים הסודרים לבנין דאסור לטלטלן אפילו בשבת²⁵ דמוקצה מותר בו לדברי הכל²⁶, וכמ"ש המ"א בס"י ש"ח ס"ק ל"ו²⁷ עיין שם:

ס ח"א סק"פ. וראה ק"א ס"ק ב (שנשנעם זה מותר אף אם תקצה לסחורה).
סא ח"א שם.
סב ברלקמן סי' תקא סמ"ו (לענין קליפות) ושי"ג.

ציונים לקונטרס אחרון

טו סק"ט (שכשנשחטה ביו"ט אסור משום נולד, והתירו להצניע סופן משום תחילתן).
טז וא"כ אין בזה נפקא מינה לענין נשחטה ביו"ט. וי בדלעיל סי'.
יח של הט"ז (שחלבים שהקצה לסחורה הוה מוקצה). יט הרבא לעיל סי' תצה סי"ג (שגם אם תקצה לסחורה מותר ביו"ט).
כ שאף כשדעתו להדליקם ביו"ט יש אמורים שאין להם תורת כלי (ברלקמן בסוף הסעיף, ובקו"א ס"ק ג' ושי"ט), וכאן שהקצם לסחורה בודאי אין להם תורת כלי, וראה לעיל סי' שח סי"ג (כשאינו כלי ממש והקצם לסחורה ביטל תורת כלי) וסי' בנייר שמקפיד מלהשתמש בו אין עליו תורת כלי). סי' רנט קריא סק"א.
כא כדלעיל סי' שח ס"ג.
כב כדלעיל סי' תצה ריש סי"ג.
כג שהוא מטעם שאין עליו תורת כלי, וכדלעיל שם סמ"ח, וראה לעיל סי' רנט קריא סק"א (שביטלם מתורת כלי בסידורם, ואף אם אינו מקפיד).

א לכללות קו"א — ראה נמוקי יו"ט.
ב שבטלטול בעלמא אין חוששים שמא יתיר גם המליחה (ואין צריך בזה להיתר של חזי למזג).
ג סק"ט.
ד יא, ב.
ה שמתעם זה אסור לשטוח העור על גבי היתרות, וכדלעיל סי' (וא"כ מה טעם מותר לטלטל החלבים, אלא ודאי אין חוששים בזה שמא יתיר המליחה).
ו רמז תרנב בהגהה.
ז סי' ו, כדלעיל סי' ג.
ח שיהיה ראוי למיזג עליהו.
ט סי' ד"ה ודמי ונצות.
י ולא רק להצניען (כנזכר במ"א ס"ק ט).
יא מ"א סי' לא (לענין עור), וכדלעיל סי' ג.
יב סי"ב וט"ז.
יג לכללות קו"א — ראה נמוקי יו"ט.
יד ק"ה (שגם כשנשחטה ביו"ט אין בזה משום נולד, ומי"מ נאסרו כשהקצם לסחורה).

הלכות יום טוב תצמ

להרלקה ואין כאן נולד כלל וכן חתיכת שעוה שיוכל להניח פתילה על גבה מותר למלמה ביו"ט¹⁰ אלא א"כ הקצה אותה לסחורה שהרי היא ראויה להרלקה (ז) ומכל מקום נבון

קונטרס אחרון

(ג) ומכל מקום נבון לחדר כו', זהו¹¹ פשוט דלדברי האומרים¹² לא ניתנו עצים אלא להסקה, וכן פסק בשו"ע סי' תק"כ¹³, ופירש הר"ן¹⁴ ומג"א שם¹⁵ הטעם משום דאין תורת כלי עליהם, א"כ הוא הדין והוא הטעם להלב ושעוה שאין עליהם תורת כלי¹⁶ ואינם עומדים אלא להסקה, דהרי הם כעצים יבשים העומדים להסקה, ומה שסתם המג"א כאן¹⁷ דמותר לטלטל, היינו משום דאיירי כאן אליבא דהגהות אשרי¹⁸ ודו"ש¹⁹ דהם סוברים דמותר לטלטל עצים לכל דבר כמ"ש בסו"ת תק"ב במג"א²⁰ וט"ז²¹ ע"ן שם, אבל לענין הלכה²² ודאי יש להושי לבתחלה לדעת הר"ף²³ ורמב"ם²⁴ ור"ן²⁵ ומגיד משנה²⁶, שבשו"ע²⁷ פסק כמותם בלי שום חולק:

הנה המג"א²⁸ מסתפק דבזמן הזה שאין דרך למלוה על גבי העור אפשר דאסור למלוה על גבי ביו"ט כמו על החלבים לטעמו של הר"ן ז"ל²⁹. ולא העתקתי, משום דלדעת הטור פשיטא דאין בהלך בחבי, דאם לא כן למה לו ליתן טעם³⁰ משום דבמליחה מועטת די להו, תיפוק ליה כיון דאין דרך למלוה על גבי חלבים מוכחא מילתא. וכיון דלהטור פשיטא ליה, אין ספקו של הר"ן מוציא מידי ודאי של הטור³¹. ועוד שגם להר"ן יש לומר דלא חלקו חכמים בין זמן לזמן ולגמרי התירו מליחה על גבי העור ביו"ט. וכאוי גוונא ממש כתב הבית יוסף³² בסו"ת י"ג והביאו לפסק הלכה המג"א שם בסו"ת ד' ע"ן שם³³:

הנה מהר"צ שפי"ן³⁴ השיג בכאן על המג"א³⁵, וכל דבריו אינן אלא להראות בקיאות, שידע מה שכתבו החוס' פרק נוטלו³⁶ כאילו נעלמו דבריהם מהמג"א³⁷, ונהפוך הוא, כי הוא לא עיין מה שכתבו³⁸ הר"ף³⁹ ורמב"ם⁴⁰ ורד"ה⁴¹ והרמב"ן⁴² והרשב"א⁴³ ומגיד משנה⁴⁴ שהם חולקים על

שח"מ שם.

ציונים לקונטרס אחרון

- כד לכללות ק"א א — זה ראה נימוקי יו"ט.
  - כה גמרא לג, א לת"ק (במשנה שם לב, ב).
  - כו סו"ת, דעה האי' דלקמן שם סו"ת.
  - כז (תו, רע"ב).
  - כח סק"א, ונדלקמן שם.
  - כט ראה לעיל סי' שיר סכ"א. ולענין נר שעוה ראה לעיל סי' תצה ק"א סק"ח ושי"י.
  - ל סק"ט.
  - לא פ"א סי' טז (שהתירו לטלטל חלבים). פ"ר סי' יב (דלא אמרינן לא ניתנו עצים אלא להסקה).
  - לב פ"א סי' לב (שהתירו לטלטל חלבים). פ"ר סי' טז (דלא אמרינן לא ניתנו עצים אלא להסקה).
  - לג סק"ג.
  - לד סק"ה. שהיא דעה הב' דלקמן שם סו"ת.
  - לה ראה גם לקמן סי' תקב סו"ת. לעיל סי' תמו ק"א סק"ג.
  - לו (תו, רע"ב).
  - לז פ"ר הי"א.
  - לח (תו, רע"ב).
  - לט שם.
  - מ סי' תקב ס"ג.
  - מא סק"י.
  - מב (ה, ב) ד"ה אין (שאסור למלוה הבשר ע"ג החלבים דאין דרך למלוה עליהם).
  - מג הובא בפנים ס"ט.
  - מד ראה כללי הפוסקים והתוראה כלל לב.
  - מה ד"ה ואפשר (בנפסק לו חוטי ציצית כשבת בכרמלית, שאין צורך לפשוט הטלית מחמת כבוד
- הבריות, שכן הוא גם בטליות שלנו למצוה אין גנאי בהפשטתו).
 מז וכן הוא לעיל שם ס"ח.
 מה בהגהתו על גליון המ"א (ברפוסים שלנו, בחתימת: מהרש"ד, וברפוס דיהנפורט חסב, בחתימת מהרצ"ש. ובסי' תקא למ"א ס"ק יד, בתוך הגהות עטרת זקנים, גם ברפוסים שלנו בחתימת: מהר"ר צבי שפי"ן. ראה אודותיו מוריה שנה יא גליון י"א ב' ע' פב, כללי הפוסקים והתוראה כלל שד"ם).
 מח סק"ט (שהחלבים אסורים בטלטול מטעם נולד שאסור ביו"ט). ולשיטתו אולי המ"א בסי' תצה ס"ק ז, ובסי' תקא ס"ק יד. ובהגהות ה"יל, כג' מקומות אלו חולק על המ"א, ועליהם משוב כאן רבנו מט קמג, א ד"ה עצמות (שעצמות שראויים למאכל במה מותרים לרבי שמעון). וד"ה אנו דקיי"ל כרבי שמעון).
 נ שכתב על המ"א: נ"ל דכל דבריו כסעף זה הם שלא בענין הפוסקים היטב.
 נא הפוסקים שביו"ט אסרו אף מוקצה (וכל שכן נולד), שהיא הדעה האמצעית דלעיל סי' תצה סו"ת, ושי"י.
 נב ביצה (כב, א).
 נג פ"א הי"ז.
 נד (א, ב; יח, ב). עכ"פ ברברים שאסורים בשבת מטעם מלאכה).
 נה במלחמות שם ושם.
 נו ב, ב' ד"ה ונפלגי, ובעבורת הקדש ש"ב ס"ט. נז שם.

לאחר שלא למלטלן כי אם לצורך הרבה כגון שמתירא שלא יגנובו וכיוצא בזה כמו שיתבאר בס' תק"כ^{טו} גבי מלמול עצים יבשים ע"ש:

יב עליו^{טז} שהוא דף עב וכבר^{טז} וכלי הוא אלא שמלאכתו לאיסור^{טז} לבתוש בו^{טז} הריפות^{טז} מותר למלטלו לצורך מקומו או לצורך גופו^{טז} כגון לקצב עליו בשר^{טז} ולאחר שקצב עליו בשר אסור למלטלו^{טז} שלא לצורך גופו או מקומו^{טז} כדון כלי שמלאכתו לאיסור כמו שנתבאר בס' ש"ח^{טז}:

יג אע"פ שבשבת אסור למלטל כל כלי שהוא מוקצה מחמת חסרון כים שמקפיד עליו מלהשתמש בו תשמיש אחר^{טז} מכל מקום ביו"ט מותר למלטלו לצורך שמחת יו"ט כגון לקצב עליו בשר^{טז} וכיוצא בזה עיין ס' תק"מ^{טז}:

קונטרס אחרון

התוס' ומחלקין בין שבת ליו"ט, כמבואר בב"י ס' תצ"ה, וכן פסק שם בשו"ע^{טז}. ואף רמ"א לא חלק עליו שם אלא במוקצה, אבל בגולד מודה דיש חילוק בין שבת ליו"ט כמ"ש המג"א שם^{טז} עיין שם הטעם. וכן מוכח בהדיא בס' תצ"ה ס"ו[ן]^{טז} ובס' תק"א ס"א^{טז}, שהשו"ע פסק להחמיר בגולד ביו"ט ולא חלק עליו רמ"א. ואין לומר שסמך על מה שכתב בס' תצ"ה^{טז}, שהרי בס' תצ"ה לא התיר אלא מוקצה, אבל נולד משמע מדבריו שם דיש להחמיר ביו"ט כמו שכתב המג"א שם^{טז}. ומה שכתב מהר"ן שפי"ן שם^{טז} דרמ"א מיירי בגולד שאינו ראוי למאכל בהמה, אין בדבריו כדאי להשיב עליהם, ופירושו מבושש הוא מחמת כמה תמיהות. ואחת מהן, מאי קאמר רמ"א לדבריהם, הלא אף השו"ע מודה בזה לאסור כמ"ש בס' ש"ח סעיף כ"ז^{טז} עיין שם בב"י^{טז}. וכן משמע בהדיא בס' תק"א ס"ו^{טז} בהג"ה עיין שם.

וגם מה שכתב^{טז} ולפי זה מתורין הרמב"ם וטור ושו"ע כו'^{טז}, מלבד שאין צורך תירון כלל, שדן גרעין כבר הזכיר בס' ש"ח סעיף ל'^{טז}, אלא שתירוצו מוכיח שלא ידע שדעת הרמב"ם^{טז} ושו"ע^{טז} החלק באיסור מוקצה ונולד בין שבת ליו"ט כמבואר בס' תצ"ה^{טז}:

סו סוף ס"ה.	עח ר"ף שם. מור וש"ע שם. רמ"א ס"ה.
סז חשונה י"א, א כבית הלל. מור וש"ע ס"ה	עט סעיף יב. וראה גידול תורה (ג.נ.) א' ע' טח.
סח מור וש"ע שם.	עז כדלעיל ס' שם ס"ד.
סט גמרא שם.	עח משנה שם, לאוקומא קמיתא שבת קכג, א. תוס' שם ד"ה הא. רא"ש ביצה פ"א ס' מו, במש ר"י. דעה הב' במור. ד"א סק"א (שאף הרי"ף לא נחלק לדעתו). וראה מגדת פתים (הוספות) תצמ. ב.
ע רש"י שם ד"ה על.	עט סמ"א. וראה לעיל ס' תצמ ק"א סוף סק"ה.
עא מור וש"ע ס"ה. וברלקמן ס' תקד ס"ז שאמור ביו"ט.	
עב ר"ף (ה, ב). דעה הא' במור.	
עג משנה שם. מור וש"ע שם.	
עד ברייתא שם. מור וש"ע שם.	

ציונים לקונטרס אחרון

נח סעיף ד.	סו ד"ה ומ"ש ופירורין.
נט סק"ז.	סז ששברו כלים אסור להסיק בהם ביו"ט. וברלקמן שם ס"א. וברמ"א שם, שגם כשהסיק בכלים אסור להפוך באש אחרי שהיו שברו כלים. וברלקמן שם ס"ג.
סא בקורה שהיתה רעועה מערב יו"ט ונשבת ביו"ט (שאמורה מטעם נולד). וברלקמן שם ס"א. וראה הע"ב תחסר ע' 45.	סח כגלין השו"ע לסי' תצט שם.
סב רמ"א שם ס"ד (ויש מתירין מוקצה אפילו ביו"ט, אבל נולד אסור לדבריהם אפילו בשבת).	סט שלא הביאו דין גרעיני תמרה, שמבואר בשבת (כט, א) שתלוי במחלוקת רבי שמעון ורבי יהודה לענין נולד.
סג ס"ק ז.	ע ולעיל שם ס"ו.
סד בהגהתו למ"א שם, שחלק עליו ופרש דברי הרמ"א שם, שלא אסר נולד אלא כשאינו ראוי למאכל בהמה.	עא פ"א הי"ז (שאפילו מוקצה אסור ביו"ט, מכל שכן נולד).
סה שחם כעצם ואבנים שאסורים אף בשבת לרכיב הכל וברלעיל שם ס"ט.	עב ס' תצמ ס"ד.
	עג סעיף יג.